

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

Grozījumi likumā "Par radiācijas drošību un kodoldrošību"

Izdarīt likumā "Par radiācijas drošību un kodoldrošību" (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2000, 22. nr.; 2002, 21. nr.; 2005, 5. nr.; 2008, 22. nr.; 2009, 15. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2010, 206. nr.; 2011, 173. nr.; 2013, 193. nr.; 2014, 113. nr.; 2020, 115.A, 247. nr.) šādus grozījumus:

1. Aizstāt 1. panta 9.² punktā vārdus "visas darbības, kas saistītas ar radioaktīvo atkritumu pirmapstrādi" ar vārdiem "jebkuras darbības, kas tiek veiktas ar radioaktīvajiem atkritumiem, to pirmapstrādi".

2. 3. pantā:

izteikt pirmo daļu šādā redakcijā:

"(1) Darbības ar jonizējošā starojuma avotiem ir pieļaujamas, ja tiek ievēroti šādi pamatprincipi:

1) atbildība par drošību - primāri atbildību par drošību uzņemas fiziskā vai juridiskā persona, kas ir atbildīga par darbībām ar jonizējošā starojuma avotiem. Darbības ar jonizējošā starojuma avotiem veic pēc šo darbību paziņošanas un reģistrācijas apliecības vai licences saņemšanas, izņemot normatīvajos aktos radiācijas drošības jomā paredzētos gadījumus;

2) valsts atbildība - valsts izveido un uztur efektīvu tiesisko sistēmu radiācijas drošības un kodoldrošības jomā;

3) drošības vadība un pārvaldība - attiecīgās institūcijas un organizācijas, kuras veic vai uzrauga darbības ar jonizējošā starojuma avotiem, kas rada radiācijas risku, šo darbību veikšanai izveido un uztur efektīvu drošības vadības un pārvaldības sistēmu;

4) darbību ar jonizējošā starojuma avotiem pamatošana - sasniegtais pozitīvais rezultāts pārsniedz negatīvo ietekmi vai zaudējumus, ko rada darbības ar jonizējošā starojuma avotiem;

5) aizsardzības pret jonizējošo starojumu optimizēšana - aizsardzība pret jonizējošo starojumu ir optimāla, ja ir nodrošināts augstākais drošības līmenis, ko var pamatot sasniegt visā darbību ar jonizējošā starojuma avotiem veikšanas laikā;

6) cilvēka drošības risku ierobežošana - radiācijas riska kontroles pasākumi nodrošina, lai cilvēks nebūtu pakļauts tādām iespējama kaitējuma riskam, kas neatbilst normatīvajiem aktiem par aizsardzību pret jonizējošo starojumu. Lai sasniegtu vēlamo drošības līmeni, optimizē aizsardzību pret jonizējošo starojumu un nodrošina, ka cilvēki un vide saņem tikai tādu jonizējošā starojuma dozu, kas nepārsniedz noteikto limitu;

7) esošo un nākamo paaudžu aizsardzība - cilvēki un vide gan tagad, gan turpmāk ir pasargāti no radiācijas riskiem. Valsts un operatori savas darbības īsteno, rēķinoties ar radiācijas iespējamām īstermiņa un ilgtermiņa sekām;

8) avāriju novēršana - tiek veikti visi pasākumi, kas nepieciešami, lai novērstu kodolavāriju vai radiācijas avāriju un mazinātu tās sekas;

9) gatavība avārijām un rīcība avārijas gadījumā - tiek paredzēti pasākumi, kas nodrošina gatavību kodolavārijām vai radiācijas avārijām un reaģēšanai uz tām;

10) aizsardzības pasākumi radiācijas risku samazināšanai - aizsardzības pasākumi ir pamatoti un optimizēti, lai samazinātu esošos vai neregulētos radiācijas riskus.";

aizstāt trešajā daļā vārdus "Ministru kabineta noteikumiem" ar vārdiem "normatīvajiem aktiem";

papildināt pantu ar piekto daļu šādā redakcijā:

"(5) Lai nodrošinātu radiācijas drošības pasākumu īstenošanu ar radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanu saistītu zināšanu un prasmju ieguvē, nostiprināšanā un attīstīšanā, atbilstoši Vides aizsardzības likuma 4. panta otrajai daļai izstrādātajām Vides politikas pamatnostādnēm tiek organizētas pētniecības un attīstības darbības, tai skaitā piesaistot augstskolas."

Likums Saeimā pieņemts 2024. gada 2. maijā.

Valsts prezidents *E. Rinkēvičs*

Rīgā 2024. gada 14. maijā